

Disputatio juridica inauguralis de secundis nuptiis

<https://hdl.handle.net/1874/340897>

DISPUTATIO JURIDICA
IN AUGURALIS,
DE
SECUNDIS NVPTIIS,

QUAM

Annuente Deo Opt. Max.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris

D. ARNOLDI SENGVERDII,

L. A. M. & Philosophiæ Professoris Primarii,
amplissimi Senatus Academici consensu &
Consultissimæ Facultatis Juridicæ Decreto.

Pro gradu Doctoratus in Viroque Iure consequendo

Publicè sine Præside defendet

CORNELIUS Van HEEMSKERCK,

ULTRAIECTINO-BATAVUS.

Ad diem 29. Aprilis horis locoque soitis.

Naturâ & Industria.

TRAJECTI ad RHENUM,
Apud PETRUM DANIELIS SLOOT,
ANNO M. DC. XLV.

*Amplissimis, Consultissimis, Doctissimisque
Viris ac Dominis*

D. CORNELIO de VIANEN, J. V. D.
& Camerae Viennensis Senatori Primario, hujus-
que Civitatis Ultrajectinae Advocato fidelissimo,
Avo suo summo honore, ac amore pariter prose-
quendo.

D. JOANNI van HEEMSKERCK, } I. V. D. D. &
Civitatis
Amstelreda-
nensis Sca-
binis, digni-
simis cogna-
tis suis,

D. FRANCONI vander MEER.

*Haec theses Inaugurales in grati
animi signum*

D. D. D.

CORNELIUS VAN HEEMSKERCK .

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
SECUNDIS NVPTIIS,
THESIS I.

E hâc selectâ, nobili & in foro
usitatâ materiâ acturus, hanc quæ-
stionem (ne disputatio nostra falsâ
hypothesi niti videatur) præmit-
tendam putavi, utrum secundæ ter-
tiæque nuptiæ licitæ sint? Licitas
autem esse omni jure probatur

*1. Corinth. 7. c. aperiant. & cc. seqq. caus. 31. qu. 1. tot. tit.
Cod. de secund. nupt. Mausser. ad pr. Inst. de uupt. pag. 329.
Diff. Tertul. lib. de monog. & plures, quos videre licet apud
Covarruv. tom. 1. de matrim. part. 2. c. 3. §. 9. n. 6.*

II.

Verum ut maximè licitæ sint, jure tamen civili poe-
nis quibusdam subjacent, quæ enumerantur in *l. 1. 2. 3.
l. hâc edictali & c. C. de sec. nupt. Nov. 2. cap. 1 & 4. Nov.
22. cap. 22. 23. 32.* Sed quæritur an hæ poenæ jure Ca-
nonico sublatae sint? Verius est, eas non esse sublatas,
quæ in favorem liberorum prioris matrimonii consti-
tuta

tutæ sunt. Covarruv. part. 2. de matrim. cap. 3. §. 4. n. 7.
Peregr. 3. de jur. fisc. 15. n. 3. Molin. ad conf. Barif. tit. 1. §.
43. gl. 1. n. 143. Gail. 2. obs. 98. n. 8. Peck. 1. de testam.
conf. 47. n. 3. Coren. conf. 11. Tuld. tit. C. de sec. nupt. n. 7.
Fab. Cod. ad h. t. defir. 1.

III.

Si maritus decedens uxori potestatem novarum nuptiarum fecerit, non evitabit tamen propterea pœnas secundarum nuptiarum, sive intra annum luctus, sive post contrahantur, nemo enim testamento legibus derogare potest *l. nemo 55. D. de leg. 1. junct. l. jus publicum 38. D. de pact. Coras. 3. miscel. 1. n. 12. Giphani. in l. hac edictali C. h. t. Tuld. h. t. n. 8. Forster. 7. de succes. ab. intest. cap. 13. Hodier. ad d. l. hac edictali quest. 21. n. 37. Diff. Bald. in l. 1. C. de sec. nupt. Boer. decis. 113. n. 6. Myns. 5. obs. 24. Gomes. l. Taur. 14. n. 6. Vigel. in meth. jur. contr. 3 cap. 8. reg. 64. Gail. 2. obs. 48. Menoch. conf. 470. n. 19. Alb. Gentil. 6. de nupt. 23.*

IV.

Quid si liberi prioris matrimonii consentiant in secundas matris nuptias? Nequaquam tamen prædictas pœnas effugiet *arg. l. Gajus. 39. de pign. act. l. Titia 34. §. Lucia. D. de leg. 2.* Sed quid si consentiant, & simul consulto remittant jus, quod habent? Puto cessare quod constitutum est *in l. femina 3. C. h. t. arg. l. penult. C. de pact. Fachin. lib. 3. controuv. cap. 65. Ang. in conf. 396. Dec. in conf. 309. n. 7.*

V. Quid

V.

Quid si ex permisso principis mulier secundas nuptias contraxerit. Infamis quidem non erit, sed reliquas poenas non excludet, nisi dimidiam bonorum suorum partem liberis prioris matrimonii donaverit *l. 4. C. ad Sc. Tertyll. l. 9. C. si contr. jus vel util. publ. l. solent. 10. D. de his qui not. infam. l. decreto. 15. C. eod. Cujac. in d. Nov. 22. Fachin. d. cap. 65. in fin. Gomes. d. n. 6. in fin.*

VI.

Pœnæ verò quas jure Canonico non esse sublatas diximus, duæ sunt: Prima continetur in *l. 3. cum ll. & Auth. seqq. C. h. t. Nov. 22. cap. 23. & 96.* Altera, continetur in *l. hâc edictali. 6. C. h. t.* Sed an hæ pœnæ moribus quorundam Provinciarum rectè abrogatæ sint admodum dubitatur, nos subsistimus, & utrum libet defendemus.

VII.

Quod pœnam priorem attinet, non dubito quin eautrique conjugii communis sit, ideoque malè nonnulli docuere, partem posteriorem *d. l. 3. ad solas mulieres non viros pertinere.* Facit *l. generaliter 5. C. h. t. Nov. 2. cap. 2. §. 1. & Nov. 22. cap. 23. 27. l. ult. pr. & §. 1. C. ad Sc. Tertyll. Cujac. in d. Nov. 22. Scip. Gentil. de sec. nupt. cap. 13. Forster. d. lib. 7. cap. 11.*

Gomes. ad leg. Taur. 14. n. 9. Vasq. de succes. progres. lib. 2.
§. 17. n. 28. Peck. d. cap. 18. n. 16. Gail. d. obs. 98. Sand.
decis. Fris. 2. tit. 3. definit. 2. Diff. Giphon. in d. l. hâc edi-
ctali, pag. 382. Fashin. 3. contr. 64.

VIII.

Sed quid statuendum de legitimâ parentum, an ea transeuntibus ad nova vota debeatur? Et cum nulla reperiatur constitutio, quæ secundum nubentem pri- vet legitimâ, consequens est & legitimam, & si minus legitimâ relictum sit, augmentum eidem deberi. *Nov. 115. cap. 5. pr. Fachin. 3. contr. 63. Diff. Bald. in Auth. & testamento. C. h. t. Menoch. conf. 237. lib. 3.*

IX.

Quantum ad posteriorem poenam attinet, eum ea ex d. l. hâc edictali locum habeat, non solum filiis prio- ris matrimonii, sed & nepotibus extantibus, quæritur quemadmodum nepotes considerentur, utrum ut ca- pita, an ut stirpes? Probabilius est, stirpem spectan- dam: ita, ut si plures nepotes ex eodem filio sint super- stites, vitrico eorum vel novercæ plus relinqui possit quàm singulis, non tamen plus quàm universis. *arg. Nov. 118. cap. 1. & l. 2. C. de suis & legit. hered. DD. in d. l. hâc edictali. Myns. 5. obs. 24. n. 4. Sand. d. tit. 3. def. 5.*

X. Haud

X.

Haud vulgaris quæstio est, an lex *hac edictali* deroget communioni omnium bonorum, quæ jure municipali inter conjuges contrahitur, itemque communioni lucri & damni? Sanior est sententia eam dictæ communioni non præjudicare, quia lex municipalis derogat juri scripto. Quod si pactis dotalibus communioni renunciatum sit, haud dubiè *d. l. hac edictali*. erit locus. *Hodier. ad d. l. hac edictali. quæst. 6. n. 3. & 4. Zobel. diff. 47. n. 6. & seqq. Coler. decis. 40. Grot. in introduct. ad jurispru. Holl. 2. manud. 12. Neostad. de pact. antemp. obs. 4. innot. Coren. decis. 30. n. 29. Peck, detestam. conjug. lib. 2. cap. 18. n. 9. Dec. cons. 19. Vincent. de Franch. decis. 435. n. 2 cum seqq. Pinell. ad. l. ult. C. de bon. mater. n. 1. 2. & 3. Chass. ad consuetud. Burg. tit. 6. Diff. Bartol. in d. l. hac edictali n. 2. Bald. n. 7. Bald. n. 7. Sich. n. 8. et seqq. Boer. decis. 185. n. 6. et seqq.*

XI.

Eum, qui transivit ad secunda vota, liberis ex posteriore matrimonio susceptis plus relinquere posse quàm filiis prioris matrimonii, extra dubium est. Quid ergo, si testator ita dixerit: *Vxori semissem, bonorum lego, quantoque minus per l. hac edictali capere ei licet, liberis ex eadem susceptis lego?* Videtur in fraudem *d. l. hac edictali* testatorem facere voluisse *d. l. hac edictali §. quam observa-*

servationem l. Sulpitius 49. D. de donat. intr. vir. et n. or.
Ritterhus. part. 4. Novel. cap. 5. n. 10. Sand. tit. 3. def. 6.
Vincent. de Franch. decis. 435. Adde Fachin. 3. contr.
66. Scip. Gentil. cap. 28. Hodier. ad d. l. edictali quest. 1. 2.
et 28.

XII.

Quid si vitricus ex asse institutus sit, cum nihil esset filio prioris matrimonii relictum, Non jam erit locus d. l. hac edictali, sed illa institutio erit ipso jure nulla ex Nov. 115. cap. 3. d. l. hac edictali, vers. ita tamen ut quarta.

XIII.

Ex his quoque constat, falsam esse eorum sententiam qui docent, si nihil filio relictum sit, aut minus legitimam, filium legitimam ante detrahere, tum in reliquæ hæreditatis partem admitti pro virili: si enim nihil relictum est filio, testamentum nullum est, ut supra dictum est: si minus legitimam, aget duntaxat ad supplementum ex l. omnimodo 30. C. de inoff. testam. Ant. Fab. 14. conject. 17. Ritterhus. part. 4. Novel. cap. 5. n. 9. Molin. ad cons. Alex. 158. vol. 5. Adde Cod. Fab. tit. de sec. nupt. def. 9. et 12. Diff. Trentac. 3. tit. de jur. dot. resol. 3. in fin. Cancer. 3. var. resol. 2. n. 183. et alii, quos sequitur Hodier. quest. 7. n. 14.

XIV.

Sed quæritur an supplementum legitimæ etiam vitrico

trico proficit? Negatur, *d. l. 6. vers. fin autem*: Itaque vel
minimā portione uni ex liberis relicta contentus esse
debet, præsertim cum hic agatur de favore liberorum.
Diff. Fachin. 3. cap. 67.

XV.

Si plus vitrico vel novercæ donatum est, quàm uni
ex liberis prioris matrimonii, id inter solos liberos æ-
qualiter dividendum est *d. l. 6. vers. si verò plus. Cravett.*
in conf. 193. n. 13. Diff. Gloss. in d. l. 6. et plures, quos vi-
de apud Fachin. d. lib. 3. cap. 69.

XVI.

Sed controvertitur, an & id, quod filii prioris matri-
monii consequuntur ex *d. l. hac edictali* debeant impu-
tare in legitimam? *Aff. l. quoniam novella 29. l. scimus 36.*
pr. vers. repetitionem. C. de inoff. testam. Alciat. in l. in
quartam. circa fin. D. ad leg. Falcid. Diff. Bald. in d. l. hac
edictali in 20. Peck. d. cap. 18. n. 3. Tuld. ad h. t. n. 2. Fachin.
3. contr. 70.

XVII.

Porrò quæritur, an beneficium *l. hac edictali* transmit-
tatur ad hæredes extraneos filiorum prioris matrimo-
nii, vivente patre vel matre? Negantium sententia mi-
hi arridet *arg. d. l. 3. C. h. t. in fin. Gabr. lib. concl. 1. n. 26.*
et 94. Peck. de testam. conj. 200. n. 5. 6. 7. et. 8. conf. 194. et 142.

XVIII.

Easdem pœnas, quas patiuntur ad secundas nuptias
migrantes, patiuntur etiam viduæ stupro pollutæ *Nov.*
39 cap. 2. §. ult. l. his solis 7. C. de revoc. donat. Sed cum
pœnæ transeuntium ad secundas nuptias modo supra
relatæ sublatae sint jure Canonico, quæritur an hoc jure
B etiam

etiam pollutæ viduæ se tueri possunt. Verius est non posse. *cap. penult. S. ult. de sec. nupt. Ioan. de Garron. in l. 1. C. de sec. nupt. n. 72. et 73. Clar. 5. sent. 8. struprum. n. 6. Surd. de alim. tit. 7. quest. 24. n. 4. Menoch. conf. 288. n. 26. Molin. ad conf. Paris. tit. de feud. §. 43. n. 143.*

XIX.

Coronidis loco hoc quæriere lubet. Cum statuto hujus civitatis *art. 25. rub. 23.* cautum sit, ut parentes filiis suis sine legitimis liberis decedentibus ab intestato succedant, num eo ipso dispositio *l. femina. C. h. t. cesset?* Et cessare arbitramur. *Bald. in l. maximum vitium C. de lib. prater. Merend. lib. 2. controvers. cap. 49. et 50. Ioan. Ceph. conf. 343. n. 19. et conf. 341. n. 30.*

Corollaria ex jure Civili.

1. **P**Princeps stricto jure legibus solutus est, sed ex honestate tenetur *l. 31. D. de ll. l. 1. D. de constit. Princip. junct. l. 23. D. de leg. 3. & l. 4. C. de ll. Diff. DD. variè.*

2. **C**onsuetudo non introducitur decennio neque duobus actibus, arg. *l. 1. §. ult. D. de jur. deliber. Diff. DD. communiter, quos sequitur Gail, lib. 2. obs. 31. num. 2.*

Fide

3. Fidejussor fidejubens in majorem summam quam debet reus principalis, saltem in concurrentem obligatur, l. 1. §. ult. & l. 12. in fin. D. de constit. pec. & l. 33. D. mandat. junct. l. 8. §. 7. D. de fidejuss. Sich. in l. 22. C. de fidejuss. n. 4. Diss. Fach. lib. 8. cap. 51.

Ex jure Canonico.

1. Parentum consensus in nuptiis liberorum de honestate tantum requiritur c. sufficiat 27. q. 2. c. pen. ex. de rapt.
2. Ex pacto datur actio c. 1. & 3. ex. de pact.
3. Rectè pubertas non ex annis, sed ex habitudine corporis aestimatur c. puberes ext. de desponsat. impuber.

Ex jure Feudali.

1. Vasallus sine veniâ dominum in jus vocare potest. Jul. Clar. in §. feud. quæst. 25. præf. Ever. in loc. à libert. ad vasall. num. pen. Duar. ad tit. de in jus voc. cap. 4.

Nulli

2. *Nulli legitimated in feudum succedunt. Hanc puto
Feudista mentem esse in s. naturales: Si de feud.
def. contr. fit. int. dom. & agn. vafal. Cu-
jac. & Hotom. ibid. Duar. de feud. cap. 11.
n. 7. Vult. 1. feud. 9. n. 94.*
3. *Feudum etiam praescriptione triginta annorum ac-
quiri potest s. si quis. Si de feud. def. cont. fit
int. dom. & agn. vafal. DD. communiter.*

F I N I S.

